

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru Monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole neîncadrate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1880 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerațiunii, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșese cu ultima Decembrie 1879 a și innoi din vreme abonament, pentru ca să nu fie espedirea silită a sista sau a întârzi cu espedirea foiei*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tiparul esemplarelor.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 17 Decembrie.

Din revista politică a numerului precedent, am vădut că după diaristica ungurească, Românii și naționalitățile nemaghiare din Ungaria și Transilvania sînt oameni fericiți. Boemii și preste tot, acei cari nu sînt Nemți în Cislaiania și Poloni în Galiția, ar trebui să caute la noi rîvînd, căci sînt încă departe de a se bucura de drepturile de care ne bucurăm noi în Ungaria.

Cine va ceti în Germania, în Franca, în Italia și în alte părți, de scrie d. e. „P. Ll.” și cugeta, că la noi nimenia nu mai are nimica de dorit. Ba chiar și cei de preste Laita într-

cât nu sînt Nemți, dacă vor crede celor scrise în presa ungurească, vor cugeta, *extra Hungariam non est vita.*

Dar e amară fericirea noastră, cu deosebire a Românilor. Poporul român, după Maghiari cel mai numeros în țările coroanei ungare, situat în părțile cele mai tari, făcînd parte dintr'un element, care însuși Maghiarii când și-ar pricepe interesele, ar trebui să i dea tot concursul și să l spriginească, are, putem dice de seculi, să se lupte contra încercărilor de tot felu de desnaționalisare. În seculii trecuți a fost luată religiea drept mijloc, eară în timpul de față, usând guvernul maghiar de prevalența elementului maghiar politică, se servece de legislațiune ca politicesce să l facă imposibil și de justiție, de administrațiune și de instrucție ca să i esileze limba între cei patru păreți ai casei, va să dice, în familie. Ce însemnează această imposibilitate, ce însemnează acest ecsil? însemnează a reduce naționalitatea română, ca atare, la nimic. Legile cari se aduc de legislațiune sînt numai în limba maghiară; tribunalele aduc sentențe numai în limba maghiară, administrațiunea își publică toate cercularele, convocările și resoluțiunile numai în limba maghiară. Pentru noi cari nu sîntem Maghiari numai cifrele dărilor, încât aceste sînt arătate prin cifre, au obligată însemnătate, numai când e să plătim și să dăm recruți autoritatea și aduce aminte și de noi, pe când de altmîntea se face a nu scî că esistăm.

Dar legea pentru naționalități? ...Cesă întindem vorbă lungă? Aceasta are un talisman prin care i se nivelează toate dispozițiunile liberale la aparență. Ori ce dispozițiune care s'ar păre în favorul naționalităților nemaghiare, este mărginită prin fatalele cuvinte: „după putința” și praeca ne dovedesce, că nimica nu e nici „după”, nici „cu” putință și așa toată putința este într'acolo ca și când în Ungaria ar fi numai Maghiari, precum sînt în Franca

numai Francezi și în Italia numai Italiani.

Află majoritatea Românilor că e cu cale ca lucrurile aceste să meargă tot așa? Cine consimte cu idea aceasta, fie din indiferentism, fie din teamă de persecuțiuni, nu este numai complice la persecuțiunea naționalităților nemaghiare, dară e și un logic inamic al patriei; căci patria are să se rașime de toți cetățenii de o potrivă, trebuie deci să cultive și interesele tuturor de o potrivă.

Nu facem nici o propunere, nu prejudecăm nimica; insă atragem atențiunea celor competenți asupra evenemintelor ce se petrec dincolo de Laita și ne permitem modesta întrebare, că oare nu ar fi timpul să dăm și noi un semn de viață *ad normam Bohemorum*. Scim că comitenții națiunei n'au fost cu totul neactivi, dar am vrea ca cel puțin să scie și publicul român, ce au făcut acei comitenți ca națiunea să se enunțe.

Revista politică.

Sibiu, în 17 Decembrie.

Un nou proiect de lege se pregătesce a se pune pe masa dietei ungurese, care privesce scoalele medie. Proiectul regulează și cuprinde întreaga instrucțiune din scoalele medie afară de planul de învățămînt, ne spune „Egyetértés.” Proiectul va veni la dezbateră cătră sfîrșitul sesiunei.

Pretensiunile Cehilor vor rescolți multă pulvere. Între Nemții din Boemia, ne spun țările din Viena, se pregătesc manifestațiuni contra acestor pretensiuni și în special contra cehisărei universității nemțesci din Praga.

În Constantinopole este un cas foarte caracteristic la ordinea țilei. Un preot (ulema) mahomedan a aducerea unor capete din biblie în limba turcească. Din cauza aceasta respec-

tivul ulema fu după legile mahomedane condamnat la moarte. Ambasadorul englez din Constantinopole a adresat un ultimatum porții de cuprinsul că, dacă nu se retrage sentența în trei zile, va întrerupe raporturile diplomatice cu Poarta și va cere instrucțiune, ce atitudine să observeze în viitoriu.

Liga albaneză stăruiesce pe lângă rezistență. Ea amenință, că dacă trupele lui Mouktar pașa vor înainta până la Rosalia și se vor încerca a esecuta cederea Gusiniei, va scî să și apere ținutul. Agitațiunea cresce. De altă parte Muntenegru a ficsat ultimul termen pentru cedere pe țiua de crăciun.

La a doua căsătorie a preoților.

(Respons d-lui V. Mangra din Arad.)

(Urmare.)

Am fost scris în tractatul meu, că a doua căsătorie a preoților, strins luată, nu învoalvă în sine doctrina, ci stă sub întrebare un codice de lege etc. Insă dl M. dice că învoalvă și espică doctrina astfelu „căci doctrină numim ori ce principii religioase, filosofice sau de drept” etc. „Astfelu, — dice dl Mangra, — avem o doctrină a religiunii, o doctrină a filosofiei, o doctrină a dreptului, etc. În special numim doctrină în crestinism învățămîntul bisericei atît cel dogmatic cât și cel privitoriu la constituțiune, cult și disciplină. Și ca să vață dl Sturza — dice dl Mangra, — că prohiberea a doua a preoților, n'are trebuință decât să privească în oare-care studiu de teologie, pastorală ori de dreptul canonic, studii care se învață în toate institutiunile teologice ortodoxe.” După cum definează dl M. doctrina în general are să cuprindă în sine toate regulile din lume. Așa ca mai pe urmă și instinctul animalelor va să fie o doctrină. Eu sciu și cred că și alții cari

FOIȚA.

O iernă în gheață.

(Traducere din Jules Verne.)
(Urmare)

Oara a șasa de sara sosî și Penellan făcea dispozițiuni de a gătî de cină. Apa începuse deja a ferbe. Penellan s'a coborît după carne sărată în combustă, care vrea să o fearbă. Când se întoarse Penellan la cuptoriu Andreiu Vasling ocupase locul. El ședea lângă căldare și ferbia într'ensă dărabe mari de untură.

„Eu am fost înaintea dtale aici Andreiu Vasling, se răsti Penellan cătră cărmaci; pentru ce mi-ai luat locul?”

— Cu bună samă din același motiv, din care ai vrea dta earăși să l ocupi; vreau să mi fac de cină, respunse Vasling.

— Lasăm la căldare, altcum o să veți, că cearta noastră va avé un sfîrșit reu, strigă Penellan.

— N'o să vedem nimica, replică Andreiu Vasling cu ironie, de ți place,

de nu ți place, eu am să mi gâtesc de cină până în sfîrșit.

— Eară eu îti spun, că dta nu vei gătî aici cîna dtale, strigă Penellan, și s'a repeđit ca turbat la Andreiu Vasling, care îndată a pus mîna pe cuțitul seu cel mare și strigînd pe norvegiani și pe Aupic îi chemă într'ajutoriu.

Miserabili într'o minută erau cu toții înarmați cu pumnale și pistoale; Penellan înțelesese acum că totul era făcut cu plan.

Andreiu Vasling de bună samă luase a supr'ăși problema de a pune bine pe Penellan, căci miserabilii ceilalți au alergat deadreptul la asterntur și bolnavilor, Misonne, Turquinette și Pierre Nouquet. Acest din urmă era așa de bolnav, încât abia putea să se misce. El căduse în mînila selbatecului Herming, pe când Misonne se apăra cu o bardă de Aupic, eară Turquinette se lupta inverșunat cu norvegianul Hocki; Gervique și Gradlin suferiau atît de tare, încât abia puteau observa, ce se întempla în giurul lor.

Pierre Nouquet primî o împunetură de pumnal în coaste. Herming credu, că și-a deslegat problema se îndreptă spre Vasling, care cuprinse pe contrariul seu preste mijloc, vrînd să i dea mîna de ajutoriu în luptă.

Insă îndată la începutul luptei s'a resturnat căldarea dela foc și așa unsoarea ajungînd pe cărbunii aprinși au împrăștiat mirosul cel greu în aer.

Maria se sculă din asterntut plîngînd tare și s'a grăbit spre Ioan Cornbutte. Acesta zăcea în asterntutul seu și hropotia înfricoșat.

În privința puterei Andreiu Vasling nu se putea măsura cu Penellan și a observat din vreme, că el va succumbe; atunci a vedut pe Herming venind și strigă:

„Ajutoriu, Herming! ajutoriu!”

— Ajutoriu, Misonne strigă Penellan. Misonne insă era jos și se lupta cu Aupic, care vrea să l străpungă cu cuțitul. Barda era nepotrivită pentru felu de luptă; el nu putea umbla ca ea, și trebuia să se apere de pumnal, cu care turbatul Aupic vrea să l străpungă.

au cetit opuri de filosofie și au ascultat prelegeri mai înguste din ea ca mine, că filosofia are principii, pre care apoi dl M. le poate numi doctrină, dacă vrea, însă filosofii nu s'au prea îndatinat a folosi acest termen.

Dar legile civile încă nu am auzit a se numi doctrine, până acuma. Aceasta însă o las să o judece juristii. Fără voi merge la doctrina creștină.

Doctrina creștinismului, care, după cum dice dl Mangra, cuprinde în sine tot învățământul bisericii privitor la ori ce feliu de categorie, adică ori ce literă și mișcământ, din creștinism dela întemeierea bisericii până în ziua de astăzi, ba doară și societatea creștinească, ca corp viu al bisericii prin urmare și noi toți am fi doctrină, după cum dice dl M.; void ca prin aceasta mrege fără margini să cuprindă și a doua căsătorie a preoților.

Dar eu știu, că doctrina în înțeles strins și creștinesc luat, cuprinde în sine religiunea creștină dogmatizată și simbolizată pe baza santei scripturi, și ca eflus al doctrinei avem tainele, ritul, tipicul, ș. c. l. Eară canoanele sunt legi pentru regularea societății creștinesci; și se vede din ele, că s'au chibsuit după împregiurările, în care devenise biserica după apostoli, apoi se vede și aceea, că unele dintre aceste canoane s'au schimbat, după cum cerea trebuința bisericii. Aceste le citez d-le Mangra după marele Andreiu Șaguna pre care cred, că nu vei ave cutezanță a'l porecli de protestant și schismatic ca și pe mine.

Și eu încă nu am dis alta în tratatul meu decât, că canoanele s'au schimbat din când în când, după împregiurări și e de lipsă și acuma să se aducă în consonanță cu societatea creștină, și aceasta am dis nu din capul meu, ci după cum am auzit din autorii bisericii ortodoxe, pre cari i-am consultat, și poate că pe când am scris, nu mi-am adus aminte de literă ca să pun degetul d-lui Mangra pe ea, însă dl M. trebuia să scie că e așa, sau nu, și apoi să cuteze a se espector ca și când a'și grăi neadever; dară nici atunci nu asteptam dela dl M. un stil așa brutal.

Așa dară d-le Mangra doctrină nu este tot una și sinonimă cu canoanele, cari se schimbau; ci: doctrina creștină este sinonimă cu religiunea creștină revelată de Is. Chr. însuși; doctrina este sinonimă cu credința creștină dogmatizată și simbolizată pe baza santei scripturi. Și dl M. este cel dintău, care botează canoanele de doctrină, în biserica noastră. Pentru asigurarea aserțiunilor mele,

voiu cita date dela un autor modern, în care sum convins, că și dl M. va crede, eată-le: „Creștinismul este o doctrină pozitivă revelată de Iisus Christos, care nu poate fi interpretată decât pe cuvântul lui Ddeu.“¹⁾ Mai departe dice: „De câte ori se nasce vre-o cestiune doctrinală în creștinism sau îndoieli în privința sensului cutărui loc din sânta scriptură (adecă admite și recunoaște dl autor, că doctrina este sinonimă cu sânta scriptură) noi trebuie să apelăm la autoritatea bisericii.“²⁾

Prin urmare a doua căsătorie a preoților nu învoalve în sine doctrină, ci stă sub întrebare un codice de lege bisericesc și așa dl Mangra este cel ce confundă canoanele cu dogma și cu doctrina, și nu eu; și dacă nici acuma nu mă va crede dl Mangra, atunci singur d-nealui nu este în curat cu sine însuși, și în astfelu de cas nu știu cum să'i demustru și la cine să mă mai provoc dacă d-nealui nici pe Vasiliu Mangra nu vrea să'l creadă, care înaintea d-nealui este o autoritate infalibilă.

Dice dl M. mai departe, că testul meu: „că fără de lege păcatul mort era,“ îl aduc cu intențiune sau fără de intențiune în contra lezei, ce opresce a doua căsătorie la preoți, și dice că eu „denaturez în mod evident învățământul bisericii în punctul acesta, căci testul se repoartă la legea lui Moise.“

Am să spun d-lui M. dacă se îndoiesce și despre aceea: că eu toate citatele și documentele amintite în tratatul meu, le-am adus cu intențiune bună, ca să spriginesc opiniunea mea, eară cumcă prin aceasta a'și fi delăturat învățământul bisericii nu stă, ci aceasta este o afirmațiune din inima rea a d-lui M., de care este plin „audiatur et altera pars“^{*)} d-nealui; pentru că chiar să se refereze la legea lui Moise nu perde nimica din valoare, pentru că apostolul precizează păcatul prin lege, și și eu aceea am făcut, chiamând și pre apostol în ajutorul meu; eu dară nu am dis, că nu se repoartază la legea lui Moise citațiunea mea. Dară dl M. „a dis, ca se dică, că a dis, că va dice.“ Eu toate citatele din sânta scriptură la care se provoacă dl M. încât sunt scoase fidel,

¹⁾ A se vedé nrul 42 din „Biserica și scoala“ pagina 345 subscris de Vasiliu Mangra.

²⁾ A se vedé nrul 42 din „Biserica și scoala“ pagina 346 subscris de Vasiliu Mangra.

^{*)} În numeral trecut în loc de: „Audiatur“ are să se cetească: „Audiatur“ et altera pars. R.

le respectez; și nu vreau a le da alt înțeles, după cum face d-sa. Pentru că sum convins, că on. cetitori, încă știu judeca, ca și noi și nu au lipsă de aceea.

Vine apoi dl M. cu nise insinuatiuni asupra mea, de care m'am mirat nesciind la ce și unde se referesc; pentru că on. public să poată judeca, voiu cita mai iute espeptorațiunile d-lui Mangra, și după aceea punctul din tratatul meu, asupra căruia se espeptorează d-nealui. Eată ce dice dl M. despre mine: „Din toate aceste invederează, că dl Sturza care pretinde cu un feliu de aroganță a fi la nivelul teologiei ortodoxe, tocmai d-sa caută să pună altă temelie bisericii, decât cea pusă, carea este Iisus Christos, și cum se poate observa din întreg tratatul, d-sa rămâne în adevăr protestant, în ceea ce privește modul de espicare a santei scripturi. Urmând o interpretare gramaticală individuală a scripturii, el reneagă cu o culpabilă ușurință interpretarea colectivă, ce ni o presentă mărturisirea constantă și univarsală a bisericii! Față cu asemenea direcțiune primejdioasă, pentru învățământul bisericii, pelângă tractarea cea cu blândetă și paciență, apostolul Pavel dice „slugei d-lui“: „Predică cuvântul, stăruiesce la timp și fără timp, mustră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelugărbdarea și cu învătătura.“³⁾ „Căci lauda noastră aceasta este: mărturia consciinței noastre, că întru dreptate și întru curăție ddească, eară nu întru înțelepciune trupească, ci întru darul lui Ddeu, am petrecut în lume.“⁴⁾ Ce puțină stimă și respect are dl Sturza pentru testele santei scripturi se vede din forma ciuntită și ruptă din legătura lor, în care le citează. În adevăr prin pasagiul „aceasta este fala noastră, mărturisirea consciinței noastre“ așa ciuntit și isolat, cum este părintele Sturza ni se presentă, nu ca preot ortodox, ci ca o persoană cu intențiuni suspecte pentru spiritul creștinismului, ca un liber cugetătoriu modern, care nu recunoaște nici o regulă sau lege, în materia de credință religioasă, afară de consciința și propriile sale opinii! Și apoi, aceasta este adevărul, care dice, d-ta că vorbești, în numele și pe temeiul evangheliului?“

Eară acuma punctul asupra căruia vorbește dl M. așa fără de respect: „Ce se atinge de doctrina creștinătăței, mă ierte amicul meu, că eu cu dogma și cu doctrina nu am avut nimica, ci am vorbit la tema mea, despre a doua căsătorie a preoților, care strins luată nu învoalve în sine doctrina, ce stă sub întrebare, un co-

³⁾ II Tim. 4. 2. ⁴⁾ II Cor. 1. 12.

dice de lege bisericesc, la care mi-am permis a vorbi „necăutând folosul meu, ci acelor mulți ca să se mântuiască.“⁵⁾ „Că fără de lege, păcatul era mort.“⁶⁾ Și aceasta o fac pe baza constituțiunei bisericesci, pe praca luată din biserica noastră de pe timpul sinoadelor, și după usul ce l-a folosit sântii Părinți, pe care îl voiu desvolta mai pe larg la locul seu în acest tractat. „Întru adevăr mi-au venit curios insinuările ce mi s'au făcut ca și când eu a'și fi lovit în temelie bisericii și în doctrină, și amicul meu se face mai mare teolog decât „cari poartă sarcina slujbei acesteia,“ citându'mi toate scripturile despre credința revelată de Iisus Christos, despre propaganda sântilor Apostoli și misiunile lor, pre cari și eu le propag, fiind următoriu învățăcelor lui Christos, și de care eu nu am avut lipsă a le auzi, „pentru că credința o ador, religiei mă închin,“ „și altă temelie nime-nă nu poate să pună, afară de aceea ce este pusă, care este Iisus Christos.“⁷⁾ „Au doară vrăjmaș m'am făcut voaue, grăindu-vă voaue adevărul?“⁸⁾

Dară ved că amicul M. confundă canoanele cu doctrina și cu dogmele, și pe aceasta basă pe mine mă face protestant, șismatic, eretic și nu știu mai ce: „Dară slugei d-lui nu se cade să se sfădească ci blând să fie cătră toți și cu multă paciență.“⁹⁾ „Căci aceasta este fala noastră, mărturisirea consciinței noastre.“¹⁰⁾ „Eară conversațiile cele rele strică năravurile cele bune.“¹¹⁾ Acuma rog pe on. public ca să judece că convine răspunsul d-lui M. la punctele citate aci? Eu dic că nu, și așa cred că vor dice toți oamenii neparțiali. Pentru aceea invectivele ce mi-le face dl M. le resping cu indignațiune. (Va urma).

Varietăți.

* (Daruri împărătesci) Majestatea Sa împăratul s'a îndurat prea gratios, a darui din șatula privată pentru inundații din Cluj 2000 fl. și din comitatul Bihorului 1000 fl. apoi pentru arșii din Ruskin 300 fl.; și pentru locuitorii din satul Szent-Andras, cari pătinesc din pricina miseriei, 200 fl. v. a.

* (Invitare). În conformitate cu dispozițiunile statutelor, §§. 5 și 9 se invită prin aceasta toți P. T. membrii activi ai „Reuniunii române de cântări“ la *adunarea generală*

⁵⁾ I Cor. c. 10. 33. ⁶⁾ Rom. c. 7. 8. ⁷⁾ I Cor. c. 3 v. 11. ⁸⁾ Gal. 4. 16. ⁹⁾ II Tim. c. 2. 24. ¹⁰⁾ II Cor. 1. 12. ¹¹⁾ I Cor. c. 15 v. 33

o pușcătură, ursul se întoarce numai decât, și Andreiu Vasling care se ridicase și nu mai avea grigea lui Pennellan, a plecat după el.

Subcarmaciul a pus așa eară la locul ei și a căutat împregiur. Misonne și Turquette erau într'un unghiu legați fedeleș de inimicii lor și se siliau înzădar a'și rupe legăturile; Pennellan a alergat într'ajutoriu lor, fu însă respins de Aupic și de cei doi Norvegiani. Puterea lui așa era de consumată încât nu mai putu da pept cu cei trei bărbați și în puține minute era și el legat încât nu se putu clăti. Chinuitorii lui alergară apoi la strigarea cărmaciului, sus pe pod, căci ei nu credeau altă decât că el se luptă acolo cu Ludovic Cornbutte. Andreiu Vasling se lupta aici cu un urs, cărui i deduse deja două cuțite, animalul umbla să lovească cu brâncile pe contrariu, umbla să'l nimerească și așa îl mâna mereu spre bastingă.

Mai avea numai puțini pași pentru retragere și apoi era inevitabil perdut; atunci se aude a doua pușcătură și ursul cade la pământ. Andreiu ridică ochii și vede că Ludovic

Cornbutte care ședea sus în garnitura catargurilor, l-a scăpat de moarte. Glonțul pătrunse în inima ursului și la omorit la moment.

În Andreiu Vasling însă ura era prea mare încât gratitudinea să poată găsi un rol în inima lui; căută în giurnul seu și vedu pe Aupic cum zăcea întins mort pe pod, ursul i-a tras una cu brâncă colosală de i-a sdrobit capul. Iocki se apăra desperat cu o bardă de același urs, care tocmai ucise pe camaradul seu. Animalul sângera acum din mai multe rane, se lupta însă cu atât mai cu înverșunare. Un al treilea urs mergea spre partea dinainte a podului.

Andreiu Vasling nu se interesa de el și s'a împreunat cu Herming spre a elibera pe Jocki din brațele ursului. Amândoi au tras cu pistoalele în animal; dară când a cădut acesta mort mai tinea între brânci numai un cadavru.

„Numai doi mai sântem dintr'ai nostri“, dise Andreiu Vasling cu o rancună selbatecă; „dacă însă vom fi învinși, voiu ca mai nainte sa'mi resbun!“

Herming, fără de a răspunde, umplu de nou pistolul; trebuia delaturat și ursul al treilea.

Vasling căuta spre partea dinainte a podului și vedu, că bestia se suie pe bastingă și de acolo se înalță spre garnitură, că să ajungă la Ludovic Cornbutte. Cărmaciul lăsă pușca în jos; o bucurie diabolică strălucia din ochii lui.

„Așa dară încă pot totuși sa'mi resbun asupră'ti, strigă el.

Într'aceea Ludovic Cornbutte s'a retras pe un catarg, dară ursul s'a suit și acolo și mai era numai șase urme departe de densul. Atunci Ludovic își îndreptă pușca spre animal ochindu'l.

Și Andreiu Vasling se pregăti să pusce; dacă cădea ursul vrea să omoare pe Ludovic Cornbutte.

Căpitanul june a tras asupra bestiei, se părea însă că nu o a nimerit; ea s'a avântat și a sărit pe catargul marțial, încât s'a cutremurat catargul.

Andreiu Vasling a strigat de bucurie.

„Herming adu'mi pe Maria, a-

du'mi mireasa“ strigă el matrozului norvegian, și acesta se grăbi a se cobori jos în locuință.

Animalul turbat s'a răpedit asupra lui Ludovic Cornbutte, care căuta scăpare de ceea parte a catargului; în momentul însă, când bestia vrea să pună brâncă pe el, îndemănatetul marinariu s'a atârnat de o pardună și s'a lăsat pe aceasta în jos. Când era la calea jumătate i flueră un glonț pe la urechie; Andreiu Vasling a pușcat asupră'i dară l-a greșit. Acum amândoi contrarii își stau față în față.

Lupta trebuia să fie acum decidețoare; Andreiu Vasling spre a'și recori setea de resbunare a pofit presentă junăi fete la moartea iubitelui ei, dar prin aceasta s'a lipsit el însuși de ajutoriu lui Herming. Prin urmare acum era avisat numai la ajutoriu propriu.

Inimicii se apucară așa de feapăn, încât nici unul nu se putea retrage; dintre ei unul trebuia să moară. Sângele curgea deja din amândoi; Andreiu Vasling căuta să cuprindă grumații contrariului cu brațul seu și să l trânteașca, Ludovic Cornbutte

ordinară, ce se va ține Sâmbătă în 3 Ianuarie st. n. 1880 la 6 oare sara în sala Nr. 24 a Seminarului Andreian, strada Măce-larilor.

Obiecte de pertractare:

1. Raportul comitetului despre activitatea sa și a Reuniunii române de cântări în decursul anului 1878/1879.

2. Preliminarea bugetului pe anul 1880.

3. Alegerea comitetului definitiv.

4. Eventuale propuneri.

Sibiu în 26 Decembrie n. 1879.

Comitetul.

* (Episcopul Angyelic) substitutul patriarhal sârbesc a sosit în 24 Dec. în Carloviț. Deși sosirea lui n'a fost înștiințată mai înainte, el totuși — după cum ne spune „P. Lloyd”, — fu primit de populație cu entuziasm și cu strigete entusiastice: să trăiască Majestatea Sa, regimul și noul administrator.

* (Emigrarea din Ungaria). Jurnalul local din Szentes întărește scirile, cari se cetiră în timpul din urmă în jurnale, că familii numeroase de acolo au intențiunea, a emigra în America. Acesti oameni să-tui de Europa nu se pot abatei dela propusul lor, ași cerea norocul în noua lume, pre lângă toată descrierea soartei triste a emigranților. La 40 familii din Szentes sunt rezolute a emigra. Conducătorii mișcării sunt postavariul Iosif Antal, măsarul Stefan Erdei și socialul Alesandru Pop. Ei voiesc a se coloniza în republica argentină, unde cu patru floreni plătinți în 10 ani capătă un juger de pământ și în anul dintâi sămânța de lipsă cât și intențiunea. Locuitorii din Szentes — după cum anunțasem deja în unul din numerele „Teleg. Român” — în aceasta afacere a lor s'au adresat către consulul republicii argentine în Genova, care le a și scris o epistolă în limba italiană. Ne pricepând ei însă această epistolă, Iosif Antal a călătorit la Pesta spre a i se traduce scrisoarea. După reîntoarcerea sa proiectul emigrării poate că se duce în deplină. Unul dintre iubitorii de emigrare — după cum ne spune tot numitor foaie locală — a dis către redactorul ei: „Noi aici nu mai putem trăi. Profesiionistul, care e avisat numai la profesiunea lui și n'are pământ de unde să și scoată pâinea, aici nu o mai poate duce și e silit a se duce acolo, unde i suride o soarte mai bună”.

Adunarea națională sârbescă din Niș se află în posesiunea unei suplicii subscribe de 100 familii din localitățile de pe marginea stângă a

Tisei: Szörny, Deszka, Gyala și Szent-Ivan, prin care se roagă, ca scupștina să le conceadă, a se coloniza în cercul dela Toplița, în ținutul dobândit de curând, și a li se da pământul de lipsă pentru traiu. Majoritatea suplicanților e de naționalitatea sârbescă, printre acestia însă se află și mulți Unguri. De altmintrelea e de priceput ușor, că țerenii trag la o țară de un milionari sau pe șasezeci de milioane multe mijugere de pământ plătesce toată darea ca maximum 34 de galbini.

În privința emigrării scrie mai departe „Magyarország”, că regimul pruses căruia în urma emigranților cari nimeresc pe toată ziua la stațiunea din Oderberg i s'a atras prin aceasta atențiunea asupra Ungariei, a trimis din Breslau un ampoliat de rang mai înalt, care în restimp de 3 săptămâni a petrecut în comitatele unguresci Saros, Abauj și Zemplin. La reîntoarcerea lui să se fi exprimat acest ampoliat: „Despre o administrație mai rea ca aceea, ce am vădută-o eu acum, n'am avut nici o închipuire. Unde în miserie, ca cea de față, domnesce atât de puțină pricepere și idee pentru administrare, acolo țara trebuie să peară. O poziție de tot miserabilă!” „Magyarország” mai spune, cum au trimis pretorii pre pandurii pe sate și au amenințat răbdătorilor de foame, că acela, care va vorbi despre emigrare, va fi incuiat și bătut cu băte. Acuma se înțelege că bătut cu băte, cari în loc de a primi ajutoriu sunt amenințați barbaresce, vor emigra cu atât mai vârtos.

Rectificare.

În articolul d-lui V. Mangra intitulat „Antireflexiuni” și publicat în foia noastră Nr. 139 s'au strecurat mai multe erori de tipariu, care aci alterează, aci întunecă sensul expresiunilor. Acele erori le îndreptăm precum urmează:

Fața întâia, coloana a doua, alineă întâia, șirul 12, în loc de „n'ar pute” să se citească: „ar pute”. Ear, tot pe fața aceasta, coloana a treia, alinia patru, șirul 11, în loc de „adevărului seu” să se citească: „adversariului seu”.

Fața a doua, coloana primă, alineă primă, șirul al patrulea, în loc de „omului mediu” să se citească: „evului mediu”, ear mai jos, tot pe această coloană, și în această alinie, șirul 14, în loc de „ale nimici” să se citească: „a se nimici”. În alinea trei, tot în coloana primă, șirul 11, în loc de „Însă canon apostolesc să se citească: „Însuși canonul apostolesc”. În

și Cornbutte alunecă în momentul acesta mort de jumătate jos pe pod, atunci ursul în lupta înverșunată cu moartea strivesce victima sa, pe miserabilul Vasling, și cădând a tras cadavrul cu sine, pe care l-a adrobit sub greutatea sa.

Penellan s'a grăbit a da ajutoriu lui Ludovic Cornbutte și spre marea lui bucurie, a aflat că viața amicului seu nu era periclitată prin vre-o vătămăre mai grea; numai momentan își perduse consciința.

„Marie! . . . a fost cel dintâiu cuvânt, când s'a deșteptat.

— Mântuieți! jubilă subcarmaciul; colo zace Herming cu o împunetură de pumnal în trup.

— Și urșii . . . ?

— Morți, Ludovice, morți, ca și inimicii nostri! Fără de intervenirea acestor animale noi eram perduți. Să mulțămim lui Ddieu pentru bunătatea lui!”

Ludovic Cornbutte și Penellan s'au coborât în locuință, ducând cu sine și pe fata jumătate leșinată.

(Va urma.)

coloana a doua, fața a doua, linia primă, șirul al optulea, după cuvintele „de oarece sub raportul dreptului canonic” să se adaugă cuvintele: „căsătoria preoților și” căsătoria mirenilor etc.

Posta din urmă.

(Legăția română) dela Constantinopole a primit după Constantino la 4 ale curentei o telegramă din Monastir, care o încunoscintează că „d. Apostol Mărgărit, institutorul român dela Vlaho-Klisura, a fost atacat de nisce asasini greci, la Bitolia, și a fost lovit de moarte.”

Legăția română ar fi și cerut de la sublima Poartă o grabnică satisfacere, prin pedepsirea culpabililor și garantarea siguranței institutorilor români din Macedonia.

Publicând această scire, diarul la „Turquie” scire următoarele: „Se scrie că d. Mărgărit a fost obiectul unor mari persecuții din partea acelora cari sunt genați prin existență în acele părți a grupului român, din care face parte și acest institutor. Odiosul atentat, în care a cădută victimă, este încoronarea acestei opere de violență care va produce nisce fructe cu totul altele de cât ce s'așteaptă.

„Autorii acestui atentat vor fi renegați de națiunea greacă, care este destul de inteligentă ca să priceapă cât de mare rău aduce cauzele sale asemenea violențe. Cât pentru grupul român, el nu cere de cât să trăiască în pace sub guvernul Sultanului, și nu argumente de felul acesta l vor face să renunțe la modul seu de a vedé.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Viena, 29 Decembrie n. Cabinetul francez s'a constituit cu Freycinet ca president și ministru de externe. Farre a luat asupra și resboiul, Cazot justiția, Magnie finanțele; Waddington, Say și Greslay s'au retras.

London, 29 Decembrie n. Generalul Robert a învins pe Afgani și în 24 și 25 a intrat în Cabul.

Constantinopole, 29 Decembrie n. Layard a prelungit termenul pentru răspunderea la reclamațiunile sale până la 30 Decembrie seara. (Veți revista pol. Red.)

Loc deschis. *)

Dle Redactor! Binevoiți a publica pe responsabilitatea noastră următorul articol:

Un barbat evlavios, de naționalitate română, cu numele Isac Șerban din orașul Verșet, a testat, înainte de aceasta cu 7 ani, bisericei greco-orientale române din Sct. Janos suma de 210 fl. v. a., hotărând ca să se cumpere cu ea un clopot la sânta biserică.

După moartea numelui nostru binefăcător suma de 210 fl. s'a înțabalat judecătorește pe realitățile veduvei Teodora Șerban în favorul bisericei noastre. Veduva a refuzat sub diferite preteste rogările noastre de a ne esolvi suma testată; ea fiind de naționalitatea sârbescă, dicea că va da acei bani testați la o biserică sârbescă, ear nu română.

În urmă furăm siliți a ne căuta dreptul pe calea legii. Din mai multe părți ni s'a recomandat ca reprezentant dl. avocat Georg Nedelcu din Verșet, care e și jurisconsultul scaunului protopopesic din acest oraș. Cu încredere deplină am predat cauza procesuală acestui avocat, care ne a și câștigat procesul. Noi i-am și fost mulțămitori pentru aceasta, — dar ce să vedé în urmă? Dl. avocat G.

*) Pentru cele de sub rubrica aceasta Redacțiunea nu ia responsabilitatea. R.

Nedelcu și-a bătut joc de noi într'un mod care deroagă nu numai densusului, ci și statului advocațial, din care face parte. Eată cum s'a portat vestitul advocat român din Verșet cu banii testată bisericei noastre. Dl. avocat a primit în luna lui Martie după deciderea procesului, dela veduva Teodora Șerban, suma întreagă de 210 fl. pe cale de pace, fără esecuțiune. Cu toate aceste dl. avocat a cerut și primit pentru esecuțiunea dela biserică 15 fl. v. a. Ce fel de pracsă advocațială este aceasta dle. avocat Nedelcu?

În 3 Aprilie d. adv. Nedelcu a înștiințat pe preotul nostru Ioan Neagoe că a primit banii și i a dis să vină cu unii membri din comitetul parochial ca să-i primească dela densusul. În 8 Aprilie s'au înfățișat presidentul comitetului parochial, sus numitul paroch, judele comunal cu membrii din comitetul par., Petru Cornea și episcopul Ioan Remniăț în cancelaria dlui adv. Nedelcu pentru primirea banilor. Spre mirarea tuturor celor de față dl. avocat ne duse de astădată, că nu a primit banii, să venim însă preste 8 zile, atunci ni-i va preda. În 16 Aprilie înfățișându-se membrii sus numiți și Ioan Cornea la d. advocat, densusul îi primii bine și se arătă gata a merge cu densusii la măestru să tocmească clopotul. În casa măestrului dl. advocat se puse și faci un contract în doueparii. Cetinduse și aflându-se bun contractul dl. Nedelcu dede arvună măestrului 50 fl.; ear restul de 160 fl. nu ni l'a plătit, a voit însă ca să subscriem noi contractul ca obligați. Nesuccedându-i intențiunea de a ne prinde în cursă a cerut să-l mai așteptăm cu plățirea banilor 8 zile. Cu aceasta ocaziune am înțeles că d. adv. Nedelcu a cumpărat cu banii bisericei noastre ¼ sesiune de pământ în Giamul mic. Am așteptat nu 8 zile ci 8 săptămâni, dar și după trecerea acestui timp dl. adv., departe de a ne plăti banii, ne a intimpinat cu nisce cuvinte ordinare de batjocură, pre care nu le putem reproduce. În 8 Maiu membrii susnumiți ai comitetului parochial ducându-se de nou la dl. Nedelcu l'au amerințat pentru cazul de neplătire cu aretarea disciplinară la camera advocațială din Timișoara. Neplătind nici de astădată, după o consultare cu dl. protopresbiter tractual, s'a făcut aretarea disciplinară. Camera advocaților prin resoluțiunea sa Nro 325, la care a adaus și desvinovățirea dlui Nedelcu, ne îndreaptă la tribunalul reg. din Biserica albă. În răspunsul seu către cameră dl. Nedelcu înfirmă că a primit banii nu în 1 Martie ci în 1 Maiu, și că preotul ar fi voit să i folosească pentru treburile sale private, totodată se declară gata a preda banii membrilor de încredere din comitet. Invinuirea ce o aruncă dl. Nedelcu asupra preotului e o calumnia, pentru că preotul n'a mers singur după bani. Dacă i-a primit în Maiu pentru-ce nu ni-i ai dat nici până ađi dle adv. Nedelcu? Este aceasta procedere deamă de un advocat? Judece onoratul public.

Voind cu toate aceste să descurcăm lucrul pe cale de pace, ne am înfățișat de nou la dl. advocat Nedelcu în 15 Iulie și l'am rugat să ne predea banii, după cum s'a declarat în răspunsul seu de mântuință către camera advocațială. La rugarea proprie i-am acordat un nou termen de doueseptămâni cum a cerut ci de doue luni; d-sa s'a obligat în scris că în 8 Septembrie ne va plăti banii. Înfățișându-se la acest termen preotul Ioan Neagoe cu plenipotență formală să ridice banii dela adv. Nedelcu acesta i răspunde, că n'are bani, dacă ne place să-l dăm în judecată. Eată cum ne a respălit d-nul Nedelcu bunăvoința și indulgența noastră! Eată cum tractează un advo-

insă scia foarte bine, că acela, care cade mai întâiu, este perdat și ținea pe inimic strins în brațele sale; lui însăși cădă cuțitul din mână.

În momentul acesta se auđi un țipet sfășietor de inimă; matrozul norvegic aduce pe Maria. Ludovic Cornbutte simția cum îl birue înverșunarea; el vrea să lase pe Andreiu Vasling, atunci însă fură amândoi contrarii strinși de o îmbrățisare puternică.

Ursul se coborise de pe catarg și umbla să strivească pe amândoi luptătorii.

Andreiu Vasling era de către animal și se rădima de trupul lui, eară Ludovic Cornbutte simți cum brâncile monstrului se înfig în carnea lui.

„Intr'ajutoriu, intr'ajutoriu, Herming strigă cărmaciul.

— Intr'ajutoriu, Penellan, strigă Cornbutte.

Îndată după aceasta s'a auđit pași pe scări, Penellan se ivesce și în cel mai de aproape minut des-carcă un pistol în urechia bestiei. Un murg în grozitoriu se aude, animalul biruit de dureri slăbesce din brânci

cat român biserica și pe conationalii seil!

În cele din urmă am dat în 30 Septembrie cauza cu toate actele la tribunalul reg. din Biserica albă, de unde până aci nu ne a venit nici un rezultat. Ce să facem? De unde să așteptăm dreptatea? Poate dela înaltul ministeriu . . . . .

Ne-am aflat îndemnați a aduce aceste lucruri triste la cunoștința publică, pentru ca să se ferească cel puțin alți nenorociți de a căde în mâinile dlui avocat Georg Nedelcu. Feriți-vă fraților din giurul Vêrșetului de acest avocat român, care nu se sfiesce a specula într'un mod atât de nedemn cu banii unei biserice naționale române!

Sct.-János în 17 Septembrie 1879.*)

Ioane Neagoe m. p.,
paroch și presid. comit.

Petru Cornea m. pr.,
jude comun. și membru în comit.

Cusman Nicsu m. p.,
subjude și membru în comit.

Ioan Remnianț m. p.,
epitrop bis.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

O transacție ortografică.

(Urmare).

Vedem că și „Un etimologist“ este apucat a delătura de o parte pe u mut din scriere, și a scrie de altă parte pe a din diftongii ea, oa. Formulând aceste două concesii în mod abstract, ajungem la principiul următoriu: Ce nu se aude, nu se scrie; ce se aude, se și scrie. „Un etimologist“ observă, că „și ciparianul de altă parte trebuie să învețe din gramatică, d. e. care cuvinte se leagă prin linioară de următorul cuvânt, și de ce fel de cuvânt următoriu (d. e. făcându-se, făcutu s'au), pentru ca u să nu mai fie mut, ci să se citească“. Noi adaugem că nici chiar linioara nu arată în scrierea cipariană, că u mut se rostese, de-oare ce vedem pe ciparian scriind d. e. a făcutu-o, lupunem etc. Întrebăm: Când se cetește u final? Și apăsăm încă odată asupra afirmațiunii pe deplin îndreptățite, ce o aflăm la „Un etimologist“: „Ciparianul trebuie să învețe din gramatică, în care cas anume u scurt nu e mut, ci se rostesece“.

De altmintrelea u final datează existența sa în scrierea de astăzi mai mult preocupățiunii latinisatorilor nostri, care la mulți este atât de înrădăcinată, încât toate argumentele nu au putere de a o stîrpi. Mai curând poate vei isbuti, dacă vei produce — ceace s'a dîs încă înainte cu mai mulți ani în „Convorbiri literare“ — că u final s'a vîrit în vechia scriere română prin înrîrînță bulgară, căreia au fost espuși Românii. Adevărat este că în scrierile române vechi, începînd dela secolul XVI, u final se reprezintă prin a, pe care ca literă mută îl aflăm la sfîrșitul cuvintelor în scrierile bulgăresci și muscălesci. În tecturi bulgăresci și muscălesci, transcrise cu litere latine, acel a se înlocuesce de cătră filologi cu ū. Este cu puțință, că un text bulgăresc sau muscălesc transcris cu litere latine și pus alătura cu un text românesc, scris după ortografia cipariană, ar spăria pe mulți cipariani, dușmani a tot ce este slavon, și i-ar îndupleca să elimineze pe netrebnicul u final.

Mare rol joacă preocupățiunea și cu privire la scrierea diftongilor ea și oa, ba s'ar puté aproape spune, că există la mulți un fel de idiosin-

*) Întârziată din lipsa de spațiu. R.

crasie improptiva scrierei corect sciențifice. Toți câți sciu în adevăr vorbi românește conced, că avem de a face cu diftongi, și numai nisce Români maghiarisați, bunăoară de prin Marmăția, se pot simți îndemnați a pretinde, că cuvinte ca poarta, oameni etc. s'ar rostî ca maghiar. partá, amény etc.

Ce e mai mult, oameni cari ne mărturisesc că nu pot suferi scrierea ea și oa, scriu cu toate aceste d. e. mea, grea, greao'a, dîo'a etc. *); va să dîcă se intercalează încă apostroful chiar între acele două sunete, din cari consistă diftongul. Să ni se spună acuma, oare diftongul oa (chiar desbinat în scriere prin apostrof) din dîo'a nu se pronunță întocmai ca și în oameni?!

„Un etimologist“ susține, că acela care scrie d. e. vedîndu, trebuie să conceadă a se scrie și peatră, oameni. Adaugem că Cipariu scrie și mieu, pierde etc. precum scrie diece, siede etc. Scim cu toții că scriind pe i în cuvinte ca mieu, pierde, fier, ferbe etc. nisum a însemna cu esactitate chiar și nuante, sau facem tocmai aceea ce ciparianii, protivnici ai esactității, țin în de obște de prisos și adeseori de imposibil. Cine scrie simplu meu, perde, fer, ferbe etc. de sigur nu face o greșală mare, căci chiar rostind deadreptul, precum am scris, n'ar sunatocmai neromânește. Cu totul neromânește însă ar fi dacă s'ar rostî petra, epa, omeni, porta etc. adecă fără adaugerea unui a deplin. Cum poate deci fi, ca acolo unde e vorba mai mult numai de o nuanță, să scriem un diftong, și numai o singură literă acolo, unde trebuie să rostim necondiționat un diftong deplin?!

Este mai departe de mirat, cum aceiași oameni, cari au declarat semnelor răsboiu inverșunat, susțin tocmai acolo semne, unde sînt cu totul de prisos, scriind pëtra, ómeni etc. Altcum după sistemul, ce ni-l presentă „Un etimologist“, accentul acut nu este accent tonic, și prin urmare n'ar mai puté fi întrebunțat (é, ó) pentru scrierea diftongilor ea și oa. În locul accentului acut ar trebui să între cel grav. Nu scim, dacă acelora ce judecă scrierea înainte de toate din punctul de vedere pretins estetic, le-ar plăcé mai bine a scrie é și ó, decât ea și oa (d. e. pëtra, épa, ómeni, pòrta).

(Va urma).

Lista

contribuirilor pentru inundății Români din Transilvania și Ungaria pusă în circulațiune de redacțiunea „Telegrafului Roman“.

Escl. Sa dl Archiepp și Metropolit Miron Romanul 20 fl., Precucioșia Sa P. Archimandrit Nicolae Popea 10 fl., P. Protosincol Ilar. Pușcariu 5 fl., P. Protosincol N. Frateș 5 fl., P. ases. cons. Moise Lazar 2 fl., P. Simeon Popescu, prof 1 fl., P. Moise Toma, adm. prot. 2 fl., P. Dimitrie Cunțan, prof. 2 fl., D. Constantin Stezariu c. r. capit. 5 fl., Dr. Ios. Hodoș, ases. cons. 5 fl., Dr. Nicol. Maier, prof. 2 fl., D. Ioan Bechnitz, ases. cons. 1 fl., D. Eugen Brote, ases. cons. 1 fl., D. D. Comșa, prof. 1 fl. 50 cr., D. Elia Măcelariu, ases. cons. 5 fl., D. Nicol. Cristea 3 fl., D. Antonie Bechnitz, comerciant 3 fl., Ana Bechnitz 2 fl., Sofia nasc. Bechnitz 1 fl., Atanasiu Bechnitz, comerciant 1 fl.

*) Prof. Silasî recomandă să se scrie d. e. sté-o-a, masé-o a etc. („chiaru precum scrie și ortografi'a noastră vechia basericesca“) în loc de stéua, maséua etc. — adecă „cu o în fine, care totodată si mai lesne se contopese în limbane cu a (articulu fem.) în diftongu...“ („Transilvania“, anul VII, Nr. 10, pag. 113—115 din 15 Maiu 1874).

Bursa de Viena și Pesta

din 27 Decemvre n.

	Viena	Pesta
Renta de aur	97.45	97.45
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	75.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	87.25	87.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumurilor de fer ung.	77.75	77.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	114.—	114.50
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	88.—	88.25
Obligațiuni urbariale temeșane	—	86.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	87.—	87.—
Obligațiuni urbariale transilvane	—	84.75
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	85.25	84.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	89.—	—
Datorie de stat austriacă în hârtie	88.50	80.50
Datoria de stat în argint	69.15	69.15
Renta de aur austriacă	70.60	70.40
Renta de stat dela 1860	83.30	81.25
Acțiuni de bancă austro-ung.	130.50	130.50
Acțiuni de bancă de credit ung.	292.—	294.50
Acțiuni de credit austr.	270.75	271.51
Sorți unguresci cu premii	—	108.25
Argint	—	—
Galbin	5.55	55.51
Napoleon	9.31 ¹ / ₂	9.32
100 marce nemțesci	57.80	57.75
London (pe polița de trei luni)	116.85	117.—

Economic.

Sibiin, 26 Decemvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.20—9.20; Grâu sêcăreș, fl. 7.—7.80; Sêcară fl. 5.—5.40; Orz fl. 4.30—4.70; Ovês fl. 3.—3.40 Cucuruz fl. 3.90—4.30; Mălaiu fl. 5.50—6; Cartofi fl. 1.30—1.50; Semênță de cânepă fl. 7.—8; Mazere fl. 8.—8.50; Linte fl. 10.50—11; Fasole fl. 8.—8.50 pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 7.50; Slănină fl. 30—32; Unsoare deporcă fl. 25—26; Sêubrut pro 50 chilo fl. 16—17; Sêu de luminări fl. 23—24; Luminări de sêu 50 chilo fl. 28—28.50; Sêupun fl. 20—20.50; Fên 50 chilo fl. 0.95—1.05; Cânepă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vêrtoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 42—44 cr.; Carne de vițel 38—45 cr. carne de porc 40—42 cr.; carne de berbec 28—30 cr.; ouă 10 de 40 cr.

Mediaș, 24 Decemvre n. Din picina sêrbătorilor apusene tîrgul s'a jînut astăzi. Bucate nu s'au aflat în tîrg, fără numai mărfuri mai mărunte de consum, pentru aceasta nici nu se poate dîce, că ați s'a jînut tîrgul sêptemănal. Timpul e frumos dară rece.

(România). Situațiunea economică în România încă se vede a fi deocamdată slăbuță. Eacă ce ne spune „Telegraful“ din Bucuresci:

„Presa“ vorbesce despre condițiunile de prosperitate economică a unui stat și despre spiritul de asociațiune, pe care îl proclamă ca pe o consecunță a libertăților. Ea vorbesce despre starea noastră economică și dîce: „Ea plînge, în genere, starea agriculturii noastre, starea piețelor și a asociațiunilor la noi.“ Concluziunea la care ajunge „Presa“, e că din cauza lipsei unei stimulațiunii cătră asociați, noi“ pe terenul economic am ramas aproape staționari, căci fără asociațiunii progresul pe acest teren este foarte greu de realizat.“

Asemenea stare se documentează și prin „Romanul“ carele provoacă pre bogății, a veni într'ajutoriu sêracilor dîcînd:

„Iarna timpurie și grea din anul acesta a făcut să se simtă rigorile ei mai aspru și a causat deja poporațiunii sêrace suferințe sfâșietoare.“

Frigul și foamea, și cu ele acel nesfêrșit cortegiu de suferințe ce le însoțese, înăspresc într'un mod necerđut traiul deja greu al poporațiunii sêrace. Miseria domnesce ca stăpână în coliba neavutului, și nici o speranță alta nu are și nu poate avé decăt în ajutorial avuților, decăt în îndurarea acelor inime nobile, pentru care e o fericire de a face să înceteze o suferință, de a sterge o lacrimă, de a duce bucurie în căminul desolat.

În numele solidarității umane și naționale, în numele simțimintelor de iubire adresăm un călduros apel celor cu avere, spre a veni în ajutorial suferinței poporațiunii sêrace.“

Estras din foaia oficială „Budapest Közlöny.“

Licitațiuni: în 3 Febr. și 8 Martie imob. lui George Fenechia în Șinca-

nonă (judec. cerc. Făgăraș); în 16 Febr. și 17 Martie imob. rēmasului după Bogdan Todorffii în Cluj (trib.); în 23 Ian. imob. rēmasului după Pavel și Sara Markel în Cizer (judec. cerc. Sighișoara); în 12 Ian. și 12 Febr. imob. dnei Antonie Pál în Turda (trib.); în 14 Ian. imob. Mariei Pădure în Brașov (trib.); în 16 Febr. și 18 Martie imob. lui Sigismund Richtzeit în Jencea (judec. cerc. Reghen); în 3 Febr. și 3 Martie imob. lui Georgo Neagoe în Viștea de jos (jud. cerc. Făgăraș); în 21 Ian. și 21 Febr. imob. lui Gligor Botta în Fărēu (judec. cerc. Aiud); în 19 Ian. și 19 Febr. imob. lui Grigorie Bako în Szaraz-Ajta (judec. cerc. Sângiors); în 29 Ian. imob. lui Vasie Bogdan în Șaroșul unguresc (judec. cerc. Sănmărtin); în 14 Ian. și 14 Febr. imob. lui Ioan Eifert și soți în Nocrichiu (trib. Sibiu); în 5 Ian. și 5 Febr. imob. comunei Cărțișoara; în 10 Ian. și 10 Febr. imob. lui Nicolau Pascu în Cărța; în 10 Ian. și 10 Febr. imob. lui Ilisie Bica în Voivodenii-mari (judec. cerc. Făgăraș).

Nr. 201 — 1879 pres.

1—3

CONCURS.

La scoala poporală din Jacul rom. ppresbiteratul Têrnavei superioare, s'a înființat un post de învățătoriu. Pentru întregirea acestuia se escrie concurs până la 6 Ianuarie 1880.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

1. În bani, — salariul anual de 80 fl. și adecă,

a) 50 fl. v. a. din fondurile archidieceane, votat de senatul scolastic și

b) 30 fl. v. a. îi solvesce comuna bisericească din repartițiune.

Doritorii de a ocupa acest post de învățătoriu, au ași adresa petițiunile lor instruite în sensul „st. organic“ la subscrisul oficiu protopresbiteral până la termenul susinsemnat.

Alma în 8 Decemvre 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Almasan m. p.,
protopresbiter.

Nr. 328 — 1879.

1—3

EDICT.

Ana Călța din Șona protopopiatul Cohalmului, de relegiunea greco-orientală, carea de doi ani trecuți a părăsit pre soțul seu legiuit Moise Cordan de religiunea greco-catholică tot din Șona, fără a se scî locul ubicațiunii ei prin aceasta este provocată, a se înfățișa înaintea subsemnatului for matrimonial în termin de un an și o dî, — căci la din contră procesul matrimonial în contră'i intentat, se va hotări și în absența ei, conform legilor în vigoare.

Forul matrimonial gr. or. al Cohalmului.

Cohalm în 21 Noemvre 1879.

Nicolau D. Mircea m. p.,
adm. prot.

Nr. 243.

3—3

EDICT.

Reveca Stirb din Arpătac comitatul Treiscaunelor și de religiunea gr. or. părăsind de vre-o 3 ani de dîle pe bărbatul seu Nicolau Dândărēu din Elôpatak, fără ca să se scie locul pētrecei sale, — se citează prin aceasta ca în termin de un an și o dî dela datul de jos să se înfățișeze înaintea subsemnatului for matrimonial; căci în cas contrariu și în absență'i se va decide procesul intentat asupra'i de cătră bărbatul ei.

Elôpatak la 27 Octomvre 1879.

Forul matrimonial gr. or. al protopresbiteratului Heghigului.